

## Gospodarska poslovnica

Iz mjera predloženih za podupiranje razvitka pojedinih grana našeg poljodjelstva, proizlazi dakako, da se treba baviti pitanjima koja se imaju proučavati pri stolu ili u radionici, ali da je istodobno nužno da se dodje praktično u pomoć poljodjelu, stavljajući mu na raspoloženje sjeme raznih vrsti, umjetna gnojiva jednostavna i sastavljena za različite gojitbe, strojeve, sprave, alat i druge potrebštine u obće, bilo za obradivanje zemljišta, bilo za vinogradarstvo i pivničarstvo, za uljarstvo, za stalu, za sirarstvo, svilarstvo, pčelarstvo i t. d. uz najnižu moguću cieniu odnosno na njihovu vrst.

Kako danas stoje stvari u ovom pogledu, poljodjelac je skroz osamljen; uztreba mu li štogod, nezna uvijek komu da se obrati, te mu u obće ne stoje na raspoloženju vrela prosta od špekulacije, od kojih bi mogao dobiti mirne duše stvari i predmete zajamčene vrste i umjerene cijene. Treba dakle zavesti takvu instituciju koja taman, bez težnje na špekulaciju, bude u stanju da pribavi ukupno sve poljodjelske predmete i spomenute stvari, te da ih razdieli uz nabavnu cieniu pojedinim poljodjelcima i predplatnicima. Takovo se je zavedenje, koje bi moralo biti taman jedna dobro uređena gospodarska poslovnica, prikazalo c. k. Namjestništvu potrebitim u minulom pramaljeću kad se je počela razvijati djelatnost za ukupnu pribavu krmnog sjemena i umjetnih gnojiva. Kad bi takva djelatnost imala zauzeti željeni razvitak, a razlog je da se pomisli da će ga zauzeti, još i zbog obavljanja mnogovrstnih pokušaja gojenja i gnojenja predloženih, i kad bi se imala protegnuti na druge grane, tad c. k. Namjestništvo sa sredstvima kojima sada raspolaže, ne bi lje bilo u stanju da ju vodi sa zahtjevanom točnošću.

Potreba ukupnog nabavljanja, u svrhu da se bude mogli imati poljodjelski predmeti, neposredno od jakih tvrdaka, uz nisku cieniu i savršene vrste, to je dandanas u obće priznato; pa stoga vidjamo poslovati dotična zavedenja u južnoj Njemačkoj, u Švajcarskoj, u Francuskoj, u Italiji, u našoj Carevini, a osobito u Tirolskoj, u Gorici i u Istriji. Moćne poljodjelske udružbe i poljodjelske poslovnice svuda rastu; a pošto svuda posluju ili same po sebi, ili uz koji vjeresijski